

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinó-bazár
épület.Az előfizetési pénzek és hirde-
tések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számitással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ERDEKEIT KÉPVISELŐ
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János

Egyes szám ára 20

A mi hitelünk.

A becsület és a hitel két iker-
testvér. Akinek nincs becsülete, annak
hitele is ritkán van. Viszont nem
mindig becsületes az, akinek nincsen
hitele. A nagyon fontos szerepet ját-
szik e pontban. Sokszor a legbecsüle-
tebb ember, mert nincs vagyonnal
megáldva, nem élvezheti azt a hitelt,
mely becsületességénél fogva joggal
megilletné.

De a becsületesség bizonyára olyan
tényező, mely az illetőnek, legyen
az személy, testület, avagy állam-
hatalom, teljesen aláaknázza hitelét s
hasztalan iparkodik majd azután, hogy
hibáját jóvá tegye, amit egyszer el-
vesztett, a hitel terén nehéz azt vissza-
szerezni.

Mind e gondolatokat az váltotta
ki belőlünk, hogy immár a magyar
nemzet, mint olyan állítottott a kül-
föld szeméi elé, mely telítve van hamis
uton járó spekulánsokkal, csalókkal,
idegen vagyonát ravaszul kizsákmá-
nyolókkal s hasonló specicsékekkel.

S mindez miért?

Mert akadt néhány zugbankár,
magyarul: csaló, ki különféle nyom-
tatványaival behálózta a külföld gya-
nutlan és tudatlan embereit, hogy ha-
talmatlan reményekkel kecségtetve, bele-
vigye abba a posványba, melyből
menekülés a fenékre húzó hinároktól
nincsen s akik röhgöve szemlélték a
szerencsétlen áldozatok vergődését, míg
ők maguk bezsebelték egészben, vagy
részben azt a hasznát, mely az illetők
anyagilag romlásából származott.

De hát miképpen védekezzen a
magyar állam ezen mimikri fajta ellen?
Miképpen tegye lehetetlenné ezek buj-
káló üzleteit? Senki, de senki sem
tudná megnevezni azon védelmi esz-
közöket, a melyekkel ezen a meg-
nem nevezhető foglalkozást űző gazok
munkálkodásának gátat lehetne szabni.

Miként a férgeket, melyek a ter-
mészetnek emberi ésszel fel nem fog-
ható szükséges teremtményei, melye-
ket végkép kipusztítani nem lehet,
csupán üldözni, irtani, pusztítani, épen
így az emberiség eme férgeit végkép
lehetetlenné tenni nem lehet, csakis
arra szorítkozhatunk, hogy pusztítsuk,
irtsuk, elnyomjuk ott, a hol reá talá-
lunk, ahol csak észre vesszük.

Mert hiába tiltakozunk a vád
ellen, hogy a magyar nemzet
fiatit ne azonosítsák azzal a söpredék-
kel, melynek nagyrésze, főleg osztrák
területről bevándorolt idegen, ne
identifikálják azokkal, kiknek gyökere
nem magyar területen szivta az élet-

erőt romlott szervezetébe. Hiába min-
den. A magyar név, miként a magyar
leányokon a „hungara“ fogalomná
válíék s épen olyan megbecsületenítő
hatással, mint az embervásár áru-
cizkkeit.

Nemrégén nálunk a spanyol csalók
szereztek maguknak ilyen kétes értékű
nevezetességet, hogy magyar földön
pécéztek ki maguknak olyan pénzes-
nek vélt egyéneket, kiktől azután
lehetőleg nagyobb összegeket csaltak
ki. Természetes, hogy kisdéd játéka-
kat nem tűzhatték sokáig, mert csak-
hamar körmükre koppantottak a szem-
telen idegeneknek s ma már a leg-
utolsó oláh paraszt sem menne lépre
semmiféle spanyol trükkjének. De az is
bizonyos, hogy e tények igen nagyon
diszkreditálták a spanyol üzleti visz-
onyokat s még a becsületes spanyol
kereskedőktől is óvakodtak ezután,
noha család honfitársaik semmiféle üz-
leti árutakat nem használtak, hanem
egyszerű mesével igyekeztek a lépre
csalt pénzesembert pénztől megfosztani.

A mi spanyoljaink azonban sok-
kal veszedelmesebben s ártalmasab-
ban lépnek fel, mert ők a tisztességes
kereskedelem köntösébe burkolóznak
s így teljesen gyanutlan embereket
kerítenek hálójukba, egyben a magyar
kereskedelem legnagyobb szegényére
és kárára.

Ugy látszik, hogy most ütött vég-
órájuk s az illetékes körök megtalál-
ták végre a módját, miképpen kell
ezeket a parazitákat ártalmatlanná
tenni. Mindnyáján örömmel látjuk azt
az erélyt, a melyet ezek lehetetlenné
tételében a rendőrség és ügyészség
vállvetve kifejt.

Ha majd megtisztítjuk a nemzet
testét ezen galád élősdiektől, akkor
talán majd ismét sikerül visszaszerez-
nünk legalább a becsületünket, ha már
a külföldi vevőközöniséget és fogyasztó-
kat elidegenítettük is.

Harcz a párbaj ellen.

Irtá: Magyarász Ferencz.

— Ötödik közlemény. —

Amidőn a modern társadalomnak a
párbajjal szemben elfoglalt álláspontjáról be-
szélünk, lehetetlen külön fejezetet nem szen-
telnünk a *hadsereg párbajkényszerének*.
Tudjuk ugyan, hogy e fejtegetésekkel darázs-
fészekbe nyulunk; tudjuk, hogy szavunk a
pusztában fog elhangzani; de valamely
harcznak látszólagos meddősege csak gyenge
meggyőződést képes elriasztani a vélemény
szabad nyilvánításától.

A hadsereg párbajkényszere tagadha-
tatlan tény. Az is, aki valaha kardbojttal
ékeskedett, az is, aki ennek a kiváltságos,
mondhatnám elkényeztetett, dédelgetett kaszt-

nak sohasem volt a tagja, egyaránt nagy-
jól tudja, hogy a tisztí becsületbíró-
ság legtöbb esetben kimondja a párbajkényszert;
de a tisztiek maguk is a becsületbíró-
ságnak ez irányú döntése előtt kötelességüknek tart-
ják, hogy becsületbeli ügyeiket fegyveres
kézzel intézzék el. Ezen határozottan jogszo-
kássá vált állapotnak az az indokolatlan fel-
fogás az alapja, hogy a tisztiek sokkal kénye-
sebb a becsülete, melyet másképp, mint fegy-
verrel nem is lehet megvédeni, megorvosolni.

Nézzünk a szemébe ennek a felfogás-
nak, mely hogy hány életet követelt már
áldozatul, hány embert tett nyomorékká,
hány családot borított gyászba, hány szépen
induló életpályát tört már derékban ketté:
egyedül az Urísten a megmondhatója.

Sok időnek örökbe hagyott tévedése a
külön tisztí becsület. Külön becsület egysze-
rűen nincsen. Vagy becsületes az ember, s
akkor ugyanoly mértékben becsületes a
daróc-ruha alatt, mint az uniformis alatt,
vagy becsületes az ember, s akkor a csillogó
egyenruha sem segíthet rajta. A becsület
abszolút fogalom; a becsület illeti a döntés joga,
lelki tartalmat, tétélez föl, ez pedig nem
ismer rang- és állásbeli különbséget. A ruha
is, az állás is csak külsőség; becsület dol-
gában egyedül a jellemet illeti a döntés joga.
Tagadhatatlan, hogy a *külső* becsület, mely
embertársainknak rólunk megalkotott vélemé-
nyében áll, egyik állásban nagyobb lehet,
mint a másikban; más szóval, ezt az állást
jobban megbecsülik az emberek, mint amazt.
De ez a vélemény még nem maga a becsü-
let, s aki emezt amabba helyezi, vét azon
társadalmi rétegek ellen, melyeket a magáénál
alárendelteknek tart.

Nem vonjuk kétségbe, hogy egy és
ugyanazon cselekedet sokkal súlyosabban
esik a becsület mérlegébe, ha általa valaki
visszaél állásával, a vele járó bizalommal,
vagy hatalommal. Egy bírónak megveszte-
gethetősége például, vagy egy orvosnak
hanyagsága jóval nagyobb becsületesség,
mint ha ugyanazt a vétséget egy magánember
követi el. De ez a hivatalos, ez a testületi
becsület nem az a külön becsület, melyet a
katonatiszti kar vindikál magának. Ha azo-
kat a vétségeket írják föl a külön becsület
rovatába, melyek magának a katonaságnak
hivatásával ellenkeznek, senkinek sem volna
ellené kifogása, sőt a polgári társadalom
megnyugodva látná ebben a katonai életnek,
mint magasatos és érdemes élethivatásnak
legerősebb sánczait. De sajnos, az a bizo-
nyos tisztí becsület ettől nagyon is különbö-
zik. Vagy ha e kaszt a „noblesse oblige“
elvét magasabb szempontból fogván fel, nem-
csak a polgári elemre, hanem saját magára
nézve is levonná az egyedüli helyes és logi-
kus következtetést és maga is tartózkodnék
mindenkor minden kihívó modortól, minden
sértegetéstől: bizonyára az egész társadalom
kész örömmel hajtaná meg zászlaját e fölfogás
előtt.

De tisztelet a kivételnek, a katonatiszti
becsület nem emelkedik föl ezekig a maga-
sabb erkölcsi régiókig, hanem megmarad a
külsőségeknek, a lappáliáknak, a kicsinyes-
kedésnek tarlott síkságán. A mi hadsere-
günk közfelfogása abba helyezi a magasabb,
a különb tisztí becsületet, hogy egy tisztre
senkinek sem szabad ferdén néznie, hogy
egy elejtett szó, egyetlen tréfás megjegyzés
is már vérrrel torolandó meg.

Ez a tisztí becsületérzésnek tultengése,
melyből már számtalan véres összetűzés szár-

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. *Szentkirályi* Mihály polgármester 4 heti szabadságra ment, melyet Balatonalmádiban tölt.

— **Athelyezések.** Az igazságügyminiszter ifj. *Balázs* József nagykanizsai törvényszéki és dr. *Sartory* Zsigmond dunaföldvári járásbírói jegyzőket kölcsönösen átlhelyezte. — A pécsi posta- és táviratigazgatóság *Csery* László szekszárdi posta- és táviratbiztosítóját saját kérelmére Kaposvárra helyezte át. — *Apponyi* Géza gróf. főispán Reich Oszkár dombóvári szolgabíróját a tamási-i, Sörös József tamási szolgabíróját a dombóvári, dr. Hagymássy Zoltán szekszárdi szolgabíróját a bonyhádi, Bechtl Ödön bonyhádi szolgabíróját a paksi, az ujonan megválasztott dr. Döry Jenő szolgabíróját a szekszárdi főszolgabíró mellé osztotta be. — *Wachsmann* Vilmos III. sz. eszterházi százados, kecskeméti szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú eszterházi kerületbe, Szekszárdra helyeztetett át.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi min. kir. miniszter *Babits* Mihály szegedi h. tanárt a fogarasi állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki. — A földmívelésügyi miniszter *Halmos* Henrik dombóvári lakost a dombóvári járás területére, *Forster* Arthur földbirtokos, böleskei lakost a dunaföldvári járásra nézve a gazdasági tudósítói tisztséggel megbizta.

— **Katolikus nagygyűlés.** A VIII. katolikus nagygyűlést f. évi szeptember hó 13, 14 és 15. napjain Budapesten, a városligeti iparsarnokban tartják meg.

— **Esküvő.** *Molnár* Kálmán bonyhádi főgimnáziumi tanár július 30-án d. u. vezette oltárhoz menyasszonyát, *Gyalog* Erzsikét, *Gyalog* István főgimnáziumi igazgató nevelt leányát és unokahugát.

Wilczek Rezső július hó 9-én kötött házasságot Budapesten *Schlesinger* (Szendrő) Etelka urhölgygel.

Berger Géza tolnai kereskedő folyó hó 17-én kötött házasságot Nagykanizsán *Maschanzker* Ilonával.

— **Tanitónők lelkigyakorlaton.** A hétfőn Pécsen megkezdett lelkigyakorlatokon részt vesznek: Gyömlainé Györfly Laura Kurdról, Jártas Róza és Orbán Julia Szekszárdról, Lengyelné Bányik Matild és Lengyel Róza Tolnáról.

— **Uj plébánia.** A thereziánusi alapítványi uradalom képviselője, a vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint kegyúr, *Náray* Emil főfelügyelő előterjesztésére a bátaszéki lelkészlak újra építését rendelte el. A megtartott árlejtésen a legolcsóbb ajánlatot *Kolbert* István és társa bátaszéki kőműves mester tette 7% engedménnyel. Az építkezést még az ősszel megkezdik.

— **A pécsi honvédek Dombóváron.** A 19 ik honvédközpont három heti dombóvári tartózkodását egy kis ünnepélylyel zárta be. *Várady* Lajos hadnagy ugyanis megfektette *Matyasovszky* ezredes arczképét, s a tisztikar ünnepélyesen átadta a képet. Előző este vacsora volt a szolgabírók arnyas és fényesen kivilágított udvarán. A vacsorára a főszolgabíró és szolgabíró is hivatalos volt s a honvédeknek játszott. Az épület előtt levő Eszterházy-sétányon a közönség hullámozott és gyönyörködött a szép zenében. Kedden reggel diszfelállítás volt a homoki legelőn, 11 órakor pedig átadta a képet *Keszenheimer* alezredes az egybegyűlt tisztikar előtt a szolgabírók felidézett tanácstermében. Délután *Döry* József adott ebédet, melyre a törzstisztek voltak meghívva segéd-tisztjeikkel, az ebédhez ismét a honvédeknek játszott. Este ünnepélyes bucsutakarodó volt, a zenekar lámpásokkal végigjárta a várost és szerenádokat adott *Döry* Józsefnek, *Nagy* főszolgabíróknak és *Reich* szolgabíróknak. Szerdán hajnalban a zászlóalj visszavertek állomáshelyeikre. Az ezred augusztusban újra Dombóvárra jön, mely alkalommal Döbrököz és Dombóvár között a nagykanizsai 20-dik ezreddel, valamint lovasság és tüzérség bevonásával négy napig dandárgyakorlat lesz, s a dandár innen vonul a nagygyakorlatokra.

olgarság között. demokratikus világkezdő nézőpont, vérengzést. Ez nál erősebben nes testülethez, ás lehetlenné le. Mert ha a dására való hivat az engedelmisséget ant, tudvalevő, hogy tsát, rangját, s ha nincs ezettség idején, még köz. orozzák. Emlékezzünk csak ochowski-Tacoli ügyre, mely egy évtizeddel ezelőtt oly nagy el. Tacoli márkit megfosztották a kardbajtól, mert egy adott esetben győződésére hivatkozva nem állt ki párbajozni; s mikor Ledochowski gróf, százados jellemesnek nevezte tisztársának eljárását, őt is hasonló sors érte.

Amíg a katonatiszti kar annak a fölfogásnak hódol, hogy minden, a belső becsülettől független, sértésnek minősítendő csekélységért a tiszt köteles fegyveres elégtételt követelni, amíg a sujtásos becületet szóval és — sokszor véres — tettel különbnek hirdetik a cibil becsületnél, amíg a katona életben megszokott párbajozás a polgári élet esendjét is fölveri: addig nem sokat remélhetünk ankéteztől, kongresszustól, ligáktól. A modern párbajmániának egyik legtermékenyebb melegágya a tiszt becsületkódex, melynek reformjához előre nem látható hosszú időre leszen szükség.

(Vége következik.)

Nyilt levél.

Nagyságos

Boda Vilmos urnak,

mint a tolnavármegyei tüzoltótestületek szövetsége elnökének és az önk. tüzoltótestületek parancsnokainak.

A „Tolnavármegyei Tüzoltótestületek Szövetsége“ 1893. évben alakult; ez idő óta elmúlt már 15 hosszú esztendő, mely időre ha visszatekintünk, elmondhatjuk, hogy szövetségünk még ma is azon a nyomon halad, a melyen ezelőtt 15 évvel kiindult, holott más megyei tüzoltószövetségek, mint pld. a baranyamegyei, alig 1 éve alakult, s már a jövő évi közgyűlésen versenygyakorlatot, s ugyanazon évben tüzoltói tanfolyamot rendez. A többi szövetségről nem is szólok, mert már azok jóval túlhaladtak bennünket.

Mint minden évben, úgy az idén is összejövünk, hogy közgyűlést tartunk, esetleg egy zászló felszentelésén részt vegyünk, s a mikor ez mind megtörtént, következni kellene azon fontos dolognak, a mely nekünk, tüzoltóknak legfőbb kötelességünk: a fecskendő kezelésének, szerelésének és a támadási gyakorlatnak, a melyeket mindannyiunknak egyformán kell tudnunk, mert csak így felelhetünk meg a nagyközönség által működésünkhöz fűzött jogos várakozásnak.

Sajnos, ezek helyett nálunk csak azt látjuk, hogy a szövetségi gyűlés helyének tüzoltósága tart támadási gyakorlatot, melyet már előbb heteken keresztül gyakorol. Ennek is van némi előnye, mert a közgyűlés előtt a testület gyakorol, valamit tehát dolgozik. Mégis a helyi testület ezen gyakorlat bemutatásával csak akkor igazolná az ő képzettségét, ha egy idegen testületi parancsnoktól kapná meg a támadási tervet; mert a saját parancsnoka előre begyakorolván vele azt, abból a testület kiképzésének fokát helyesen megítélni nem lehet.

Fontosnak tartom azt is, hogy a támadási gyakorlat előtt egy iskolaszerelést mutasson be az illető testület; mert a kellő képzettség csak akkor látszik meg, ha az a fecskendőt kellően tudja szerelni, a szerelő legénység mindegyike úgy a szívó, mint a nyomó oldalon egyformán jól tud dolgozni. De nálunk ezek nem így történnek; hanem egy zászlószentelésen részt veszünk, gyűlést tartunk, eszünk, iszunk, no meg egy előre begyakorolt támadási gyakorlatot látunk a helyi testület által bemutatva (de ez utóbbit

s minden helyen) s ezzel be van fejezve minden. A jelenlévő idegen tüzoltók semmit nem tanulnak, hanem e helyett hallanak kiabálást s látnak nagy kapkodást.

Ezeknek előre bocsájtása után kérem a szövetségi elnök urat, hogy az alábbi pontokban felsoroltakat a közgyűlésen tárgyalás alá bocsájtani sziveskedjék. A tagtestületek képviselőit pedig felkérem, hogy az alábbi pontokban foglaltakat a közgyűlésen elfogadni sziveskedjenek.

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a többi szövetségekhez hasonlóan a jövő 1909. évtől kezdve minden második évben egy 4 napos kötelező tüzoltói tanfolyamot rendez; s felhívja a vármegye területén működő összes, akár önkéntes, akár kötelezett tüzoltók parancsnokait, hogy 2, esetleg 1 tüzoltót küldjenek a tanfolyamra s ezeknek költségeit az illető testületek viseljék.

Előadókul pedig a vármegye területén lévő parancsnokok és képesített tüzoltótisztek (ha tüzoltó) neveztesse ki, a kiknek költségeit a szövetség fedezze.

2. Határozza el a közgyűlés, hogy a jövő 1909. évtől kezdve, a megyei tüzoltószövetségi közgyűlések alkalmával versenygyakorlatot rendez, s ezen versenygyakorlat azon testület szereivel történjék, a hol a közgyűlés tartatik. Nézetem szerint a verseny olyan szerekkel történjék, a mely minden községben, ahol tüzoltótestület van, kell hogy legyen. A szereket a következők lennének. Alacsony medencéjű szívónyomó szerkezeti kocsfecskendő, 2 szívó és 2 nyomótömlővel, s 5 tüzoltóval, továbbá egy közönséges támasztó és két közönséges tetőlétra, vagy esetleg (a hol van) 3 angol dugólétra iskolaszereléssel. Ugyanazon szerekkel felváltva egy gyorszerelés. S ezek bevégezése után egy taktikai támadás. Ezen összes versenygyakorlat szerintem 1 és fél óra alatt befejezhető lenne s így lenne elég idő annak megtartására a közgyűlés napján is, kivált délután. Csak egy kis akarat kell mindenhez, s akkor megy minden. A bíráló bizottság tagjaiul pedig azon tisztek nevezendők ki, a kiknek testületei a versenyben részt nem vesznek.

3. Mondja ki a közgyűlés, hogy az Országos Tüzoltószövetség által minden 3 évben tartani szokott nagygyűlésre a szövetség kebelébe tartozó testületek parancsnokai közül egy taggal magát képviseltesse. Ezen kiküldött parancsnoknak a költségeit egy bizonyos összegben állapítsa meg a közgyűlés (nézetem szerint 50 koronában), mely összeg a szövetség pénztárából lenne az illető részére kiutalványozandó.

Kedves Bajtársak! Hiszem, hogy a fenti 3 pontban foglaltakat, mint ezen humánus zrel katonáinak vezetői, pártolni fogják s türekedni fognak, hogy ezek megvalósíttassanak.

Bajtársi üdvözléssel:

Dénes Sándor

okl. tüzoltótiszt,

a decsi önk. tüzoltótestület alparancsnoka.

Engedje meg a tisztelt beküldő, hogy indítványára — annak helyeslése mellett — most csak néhány megjegyzést tegyünk. A legutóbbi dunaföldvári közgyűlés a versenygyakorlatok tartását már kimondotta; e tárgyban már a szövetség választmányá ülésezett is, azonban sajnálatunkra a választmány e tárgyban hozott határozatát nem ismerjük. A tanfolyam előadói mellé szükségesnek látnánk annak vezetésére egy budapesti tüzoltótisztelet felkérni, ki szélesebb látkörrrel bírván, az előadók működését irányíthatná, s ez által a tanfolyam eredményét biztosítaná.

A versenyszerelések az országos tüzoltószövetség által kiadott gyakorlati szabályzat alapján annak versenyszabályai szerint végeztetnének.

Különbben nézetünk szerint is mind ezekhez akarat kell, s ha ez megvan, akkor haladni, fejlődni lehet; s ha még a tüzrendészeti hatóságok érdeklődését is fel tudjuk kelteni, az eredmény el nem maradhat.

— **Jegyzőválasztás.** A *Lestyán* Dezső nyugdíjazása folytán megüresedett pálfai I-ső jegyzői állást *Jeszenszky* György báró, főszolgabíró elnöke alatt július hó 27-én töltötték be. A választás csaknem egyhangú volt, amennyiben a leadott 27 szavazat közül 26-tal *Balogh* János, kitüntetéssel képesített gyönki adóügyi jegyzőt, volt görbőbelecskai h. körjegyzőt választották meg. — A Belecskán üresedésben levő jegyzői állásra a képviselő testület *Körtvélyessy* Zoltán gyönki aljegyzőt választotta meg. Mindkét község derék, ügybuzgó vezetőt nyert.

— **A kövesdi erdő égése.** A múlt hó 30-án d. u. 2 órakor érkezett a távirati jelentés Bátaszék község előljáróságától a központi járás főszolgabírájához, hogy a bátaszéki közalapítványi uradalom kövesdi erdeje *Bajó* Pál főszolgabíró a vett hirre a bátaszéki közérő kirendelése iránt azonnal intézkedett, a bátaszéki csendőrséget a helyszínre rendelte és azonnal jelentést tett a *Simonsits* Elemér alispánt helyettesítő *Forster* Zoltán vm. főjegyzőnek, ki azonnal felhívta telefon útján a völgyeségi járás főszolgabíráját a mórágai közérő kirendelése iránt. Ennek megtörténtével *Forster* Zoltán főjegyző és *Bajó* Pál főszolgabíró a helyszínre kiálltak, utközben a főszolgabíró Várdomb község közerejét is az oltáshoz kirendelte. A főjegyző és főszolgabíró délután 4 óra tájban érkeztek a kövesdi erdősz házhoz, ekkorra már a bátaszéki és kövesdi közérőnek, valamint a bátaszéki tűzoltóságnak sikerült a tüzet eloltani. Megérkezés után azonnal *Forster* Zoltán főjegyző a mórágai közérőt, *Bajó* Pál főszolgabíró a várdombi közérőt küldöncz útján visszarendelték, de a Várdombra utba indított küldöncz még el sem indult, mikor a tűzhöz őrizetül rendelt emberek hozták a hírt, hogy a tűz újból kiütött és továbbterjedt, e hirre a már hazafelé utban levő bátaszéki és kövesd-pusztai közérőt a főszolgabíró küldöncz útján a tűzhöz újból visszarendelte, maga pedig a vm. főjegyzővel és *Partos* Vilmos uradalmi erdőmesterrel a vész színhelyére indult. Itt szerencsére a tűz újbóli kitörésére vonatkozó hír alaptalannak bizonyult, a mennyiben csak a leégett területen volt korhadó tuskók égtek kisebb lánggal. A tűz kiütését délután fél 1 óra tájban vették észre, de az már d. e. 11 órakor kigyulladhatott. A tűz keletkezési helyét az uradalmi erdőmester az erdőn átvezető gyalog ut melletti területre helyezi, s valószínűleg egy eldobott égő gyufától keletkezett, a melyet gondatlanságból a gyalog uton elmenő egyén a száraz haraszt közé dobott. A tűz közel 100 hold területen pusztított, felegetvén a földön levő száraz galyakat és száraz leveleket, tönkre tévén ezen területen a 6--8 éves csematékot és az erősebb fák-
nak is 2--3 méter magasságban emelkedő ágait. Az égés úgynevezett „föld égés” volt. A tűzhöz visszarendelt bátaszéki közérő a csendőrség felügyelete mellett éjjelre is a tűz mellett maradt. Kivonultak a bátaszéki és egy géppel a szekszárdi önk. tűzoltók is, de mert erdő égésnél a modern oltó szereknek alig juthat szerep, tevékenységük inkább csak tapasztalatot szerzésére szorítkozhatott.

— **Czmadományozás.** A király *Opris* Péter pécsi posta- és táviratigazgatójának a főigazgatói, *Sebők* Géza pécsi posta és távirat tanácsosnak a posta- és táviratigazgatói címet adományozta.

— **A főgimnázium zászlószentelése** alkalmából zászlószegmegváltás czimén adományokat küldtek még: gróf *Apponyi* Sándor 25 K, dr. *Vida* Károly 10 K, mit hálás köszönettel nyugtat az igazgatóság.

— **Új jegyző Döbröközön.** Az Illés Gyula dombóvári főjegyzővé való megválasztása által megüresedett döbröközi főjegyzői állásra a f. hó 29-én tartott választáson *Laskó* Dezső kocsolái jegyző választották meg.

— **Megvádolt tanító.** Dobszay István mohácsi előjáró a „Magyarország”-ban közölt nyilatkozatában súlyos váddal illette *Szász* Lajos mórágai tanítót, aki Mohácson, mint gubóbevaltó van alkalmazva. A nyilatkozat azzal vádolja Szászt, hogy a magyar nyelv rovására magyarul beszélő felekkel is a német nyelvet használja s hogy, midőn ő előtte

ezt szóvá tette, ezt válaszolta: „Ez az én kenyérem, községem németajkú a magyar nyelv nálunk egyáltalán nem használható.” Magyar tanítótól ez minden esetre olyan megbotránkoztató nyilatkozat, a mely a magyarosítási alapítványt tett Tolnavármegyében, hisszük, példa nélkül áll és a mely, ha Szász tényleg használta, a legszigorubb elbírálás alá kell, hogy essék.

— **A református egyház az új kenyér áldásáért való hálaadó istentiszteletet** aug. hó 2-án, (vasárnap d. e. 10 órakor tartja meg, amikor az úri szent vacsora is ki fog szolgáltatni. *Prédikál Göde* Lajos s. lelkész, úrvacsorai beszédet mond *Borzák* Endre lelkész.

— **Halálozás.** Dr. *Hilbert* István szekszárdi városi jogügyi tanácsnok Jenő nevű, 18 éves a lefolyt tanévben kereskedelmi érettségit tett fiát tegnap reggelre ágyában halva találták. Minthogy az elhalt ifjú szekrényében több féle erősen ható mérget találtak, ámbar a mérgezésnek semmi tünete az ifjún kívülleg nem mutatkozott mégis a hirtelen és váratlanul bekövetkezett halál okának kiderítése végett a kir. törvényszék vizsgálóbírája a hullát ma délelőtt felboncoltatta.

— **A belügyminiszter a jegyzőknek.** *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter a községi és körjegyzők (aljegyzők, segédjegyzők) leányárvai (félárvai) és leánygyermekai részére a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének czinkotai leánynevelő intézetében az 1908/909 tanévtől kezdődőleg 600 K javadalmazással 25 ingyenes és 300 K segélyvel 50 félfizetéses alapítványt létesített. Az alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményt a Magyar Gazdasszonyok Orsz. Egyesülete fogja kibocsátani, az alapítványi helyek betöltési jogát a belügyminiszter tartotta fenn magának.

— **Keresztény szocialista szabógyűlés Pakson.** Vasárnap, 19-én délután 3 órakor tartotta alakuló közgyűlését az Országos szabó szakszervezet paksi helyi csoportja, melyen a központ kiküldöttje *Varga* Pál ismertette a szervezkedés szükségét és az alapszabályokat. Azután megválasztották a tisztikart. Elnök lett: *Flenger* Lajos, titkár: *Galambos* Lajos, pénztárnok: *Vekli* János. Választottak még 6 választmányi tagot, mire a közgyűlés véget ért.

— **Vadászati engedély.** A földmivelésügyi miniszter gróf *Apponyi* Géza főispánnak megengedte, hogy a fővadak által okozott erdő és mezőgazdasági károk csökkentése czéljából a hógyszi vadászterületén 8 drb. tenyésztésre alkalmatlan öreg őz sutát f. évi augusztus hó 15-től folyó évi okt. 15-ig a tilalmi idő alatt is lövessen, illetve lövethessen s a lelőtt vadat értékesíthesse.

— **Borértékesítő szövetkezet.** *Herman* Frigyes szekszárdi szőlőbirtokos felhívására Szekszárd szőlőbirtokosai múlt vasárnap délután szép számmal gyűltek egybe a Szekszárd szálló nagytermében a szekszárdi helyi borok jobb értékesítési módja felett való tanácskozás czéljából. Az értekezlet *Boda* Vilmos elnöke alatt *Herman* Frigyes előadása alapján kimondotta a szőlőbirtokosok borértékesítő szövetkezetének megalakulásának szükségességét és a további teendők elvégzésére dr. *Albersz* Rezső, *Antal* Pál, *Boda* Vilmos, *Ferdinánd* János, *Föglein* Ferencz, *Föglein* János, *Frei* János, *Groszbauer* Ferencz, *Hauk* Antal, *Herman* Frigyes, *Horváth* Ignác, *Lipovszky* Gyula, *Mehrwerth* Lajos, *Mészáros* Károly, *Nagy* György, *Nagy* János, *Nyéki* Mihály, *T. Nyitrai* Lajos, *Schneider* János, *Sipos* Márton, *Székely* József, *Tóth* Pál, *Új* János, *Vesztergombi* Antal és *Vesztergombi* István tagokból álló bizottságot küldött ki.

— **Tűzoltó ünnepély.** A bátaszéki önk. tűzoltótestület a folyó évben tölti be fennállásának 25 ik évét s e nevezetes évfordulót, *Návay* Emilné urnő zászló anyasága mellett folyó hó 20-án zászlószenteléssel ünnepli meg. Ugyan evel az alkalommal a tolnavármegyei tűzoltótestületek szövetsége Bátaszéken tartja évi rendes közgyűlését. A hármas ünnepre a bátaszéki derék önkéntesek nagyban készülnek s arra meleghangú körlevélben hívták meg a vármegye tűzoltóit és a tűzoltó ügybarátait. Az ünnepély sorrendje a következő: Augusztus 19-én: 1. A vidéki testületek fo-

gadtatása és elszállásolása. 2. Este 8 órakor gyülekezés a szertárnál, innen fél 9 órakor lampionos menet *Ónagysága* *Návay* Emilné urnő zászlóánya tiszteletére, szerenád a bátaszéki dalárda szíves közreműködésével. 3. Ismerkedési estély a polgári kaszinó helyiségeiben. Augusztus 20-án: 1. Reggel fél 5 órakor zenekaros riadó és a 6 óra 49 perczkor Dombóvár felől érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása. 2. Pont 8 órakor gyülekezés a szertárnál teljes díszben, felvonulás bevont zászlóval és koszorús leányokkal a zászlóanyához, innét átvonulás a rk. templomba. 3. Fél 9 órakor ünneplés szent mise, szentbeszéd a zászló besztertelése. 4. Szeged beverése a Szentháromság-téren felállított emelvénnyel. 5. 11 órakor a tolnavármegyei tűzoltótestületek szövetségének közgyűlése a község ház tanácstermében. 6. 12 órakor jubileumi diszközgyűlés éremkiosztással a község háza tanácstermében. 7. 1 órakor díszbeidő a Kossuth Lajos utca iskolá udvarán felállított díszsátorban (egyteríték ára 4 korona vagy 1 korona 60 fillér bor nélkül.) 8. Délután 4 órakor díszgyakorlat a templomtéren. 9. Este 8 órakor táncmulatság a Kossuth Lajos-utca iskolá udvarán felállított díszsátorban, belépődíj 60 fillér. Egyenruhában megjelenő tűzoltó belépődíjat nem fizet.

— **Iskola áthelyezés.** A dunaföldvári nyilvános magán polgári leányiskola helységeit szeptember 1-étől Templom-utca 15. szám alá helyezi át. A tulajdonos igazgatónő minden törekvése oda irányult, hogy intézetét egészséges fekvésű, modern épületbe helyezze, mely szép, árnyas kertjével e célra különösen alkalmas. Ez a kezdő intézet önérettel mondhatja, hogy nevelés és tanítás szempontjából a mai kor kívánalmainak teljesen megfelel. Beiratkozni szeptember hó első napjaiban lehet. Havi tandíj 14 korona. Vidéki és szegény sorsu tanulók kedvezményben részesülnek.

— **A népvándorlás korát feltűntető kép a muzeumban.** Muzeumunk a folyó évben ismét egy szemléltető képpel gyarapodott. *Bold. Wosinsky* Mór egyik nagy eszméjének utolsó részlete ez, mely a régészeti osztályban a népvándorlás korát szemlélteti. Ezzel be is fejeződött az óriási képsorozat. Ezt is mint az előzőket *Löschinger* Ottó budapesti festőművész festette s valamennyi között tán ez a legsikerültebb compositió és kivitel. A szemléltetés eszméjét úgy fogta fel a művész, hogy az egész nagy vászon éppen a vándor-
ura kelésnek mozzanatait tüntette fel. A háttérben, egymásra rohanó harcász csapatok küzdő alakjai vesznek el a ködfátyolos távolban; ez a támadó és védő harcászok csatája. Az előtérben pedig a főalakok, az ökrös szekerekre rakott sátrak alól széttekintő nők, gyermekek, a vándorlást irányító fegyveres és lovasfériaoknak éppen a tűzhöz otthagyasra, tovavándorlásra készülődő gyönyörű csoportjai. A kép érdemes a megtekintésre.

— **Adakozás.** Fazekas Pál és Südy Zsigmond tűzkárosult madoccai tanítók részére újabb adakoztak *Hagymásy* Károly paksi kir. közjegyző 10 kor., *Győri* János öcsényi rektor 4 kor.

— **A gyermekvédő ligának.** Tolnanémedi-ben a gyermekvédő liga javára gyermekek színelőadást rendeztek. Az előadásban résztvettek *Rosenfeld* Sári, *László*, *Iloňka*, *Zsuzsika*, *Katicza*, *Schlezing* Irén, *Krausz* László és *Mártuska*, *Markus* *Katicza* és *Sárika*. Az előadás a ligának 2 kor. 84 fillért jövedelmezett.

— **Mulatság.** A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyesülete” szekszárdi csoportjának holnap a polgári olvasó körben tartandó jótékony célú táncmulatsága a rendezőség buzgolkodása folytán igen sikerültnek ígérkezik, amit az egyesület által szolgált nemes, emberbaráti cél méltán meg is érdemel.

— **Vöröskakas Szakcsón.** F. hó 26-án, vasárnapra virradó hajnali három órakor kigyulladt *Vincze* Mihály szakcsi lakos *Rákóczi*-
utcai háza. A zsúpfödés ház melléképületeivel együtt hamar leégett. A kár biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A szakcsi önkéntes tűzoltóegylet tagjai derék munkát végeztek *Rittlinger* Já-

nos jegyzővel együtt, ki elsőnek jelent meg a tűzvész színhelyén és az oltási munkában is jelentékeny részt vett.

— **Tisztviselőink lakbérilletménye.** A pénzügyminiszter tudatta *Simontsils* Elemér alispánnal, aki, a Szekszárdon állomásozó állami és törvényhatósági tisztviselők nevében kérvényt nyújtott be hozzá, hogy a vidéki városok és községek a tisztviselői lakásokra alkalmas három szobás lakásokért az illető állomáshelyen az 1908—1910. évi házbér vallomások szerint tényleg fizetett lakberek kipuhatolható átlag alapján fognak az új lakpénzosztályok közül abba az osztályba soroztatni, a melyben a IX. fizetési osztályra nézve megállapított lakpénz a kipuhatolt lakbérátlagnak megfelel, még pedig úgy, hogy ha a kipuhatolt lakbérátlag az új III—VII. lakpénzosztályok valamelyikére nézve megállapított lakpénzösszeget meghaladja, az illető város vagy község minden kérelmezés nélkül a következő magasabb lakpénzosztályba fog soroztatni. Tisztviselőink eszerint reményeikben csalatkozni fognak, mert Szekszárdon alig van bérbeadva modern, a lakbérosztályozásnak megfelelő lakás, a kimutatás tehát nem lesz, nem lehet olyan, amelyek alapján a tisztviselők őket méltán megillető lakbérhez juthatnának.

— **A madocsi tűzkárosultak.** A madocsi tűzkárosultak részére Rassoovszky Julián járási főszolgabíró kezébe újabb a következő adományok folytak be. A dunaföldvári vöröskereszt-egyletnek az országos vöröskereszt-egylet központi igazgatóságától kieszközölt adománya 200 kor., Engl Géza községi esküdt paksi lakos gyűjtése 42 kor. 10 fill., Rátkai Pál paksi községi esküdt gyűjtése 34 kor. 90 fill., Jantner Pál paksi községi esküdt gyűjtése 20 kor. 18 fill., a paksi takarékpénztár adománya 120 kor., Vizsolyi Jenő dunaszentgyörgyi lakos 10 kor., Beke Ferenc kir. ügyész szekszárdi lakos 5 kor., s a paksi ifjuság által rendezett mulatság tiszta jövedelme 252 korona.

— **Kabaret előadás.** A Szekszárd szálló kerthelyiségében augusztus 2 és 3-án este kabaret előadás lesz, melyen hölgyek is részt vehetnek.

— **Tűzoltó mulatság.** A szekszárdi önk. tűzoltó-egylet múlt vasárnap tartott tombolával egybekötött nyári mulatsága, daczára a kellemetlen időnek, jól sikerült. A tiszta jövedelem 167 K 58 fillér.

— **Kiütötte a szömét.** Bayer József és Weber János nagymányoki cséplő munkások, elérkezvén a reggelizés ideje, hozzáláttak a falatozáshoz. Weber előbb végezvén, a kis kézi fecskendővel játszadozott és tréfából Bayert lefecskenedezte. Ez többször szölt Webernek, hogy ne tréfáljon, mert megüti. Egyszerre aztán fölugrott, fölkapta a mellette fekvő vasvillát és a nyelével hátba akarta ütni Webert, aki félre ugrott az ütés elől, de ez oly rosszul sikerült neki, hogy a villa nyelének vége balszemét érte és pedig olyan szerencsétlenül, hogy szeme azonnal kifolyt.

— **Fogorvos.** Kovács J., a fog- és szájbetegségek speciálistája hazaérkezett és működését megkezdte.

— **Sikkasztó pénztáros.** Pongrácz Géza pinzehelyi vasuti pénztárnok múlt év június hó 13-án hajnalban 1221 kor. 95 fillér el-sikkasztása után állomásáról megszökött. A szekszárdi kir. törvényszék körözése folytán július hó 26-án Trencsén-Tepliczen elfogták és július hó 30-án Szekszárdra szállították.

— **Öngyilkosság.** Bartolome Fülöp 67 éves belecskai lakos múlt hó 27-én testvérjének istállójában felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka életuntság.

— **Pálfán a csendőrt is megtámadják.** Julius hó 26-án *Kalász* István és *Kocka* Sándor pálfai legények a korcsmában mulattak. A mulatás vége verekedés lett. A községben időző csendőrség a helyszínére ment, s a duhajkodó legényeket csendre és rendre intette, amely felszólításnak ezek nem engedelmességek, hanem a csendőrséggel is szembeszálltak. Előbb *Kalász* István egyik csendőr fegyverét ragadta meg, s minthogy ezt figyelmeztetés daczára sem eresztette el, hanem újabb megragadta, a csendőr fegy-

verének szuronyát ellenfele gyomrába dőfte. E jelenet láttára *Kalász* társa, *Kocka* Sándor kinyitott késsel a csendőrökre rohant, a minék vége az lett, hogy *Kockát* a másik csendőr mellbe szúrta. Mindkettő sérülése halálos. A szekszárdi Ferencz kózkórházba szállították őket.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és epulítésre méltó kellemes ízénél fogva már, kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József-keserűvizet.

— **Lopások.** Gehring Tamás bátaszéki lakos Ignác nevű 14 éves fia f. évi július hó 26-án, míg szülei hazuról távol voltak, ifj. Reinhardt András, Thüringer Bálint és Gilbert Péter barátaival 1 1/2 mm. buzát ellopott s Babics Márton koresmárosnak 5 koronáért eladta, a kapott pénzt pedig még aznap éjjel elmulatták. — **Schmideg Mór** helybeli lakos Ágoston-pusztai bérletéről Kolompár Mihály sióagárdi kőborezigan 4 csomó kiesélt rozsot ellopott. A rozs egy részét a sátorban nála megtalálták s elkobozták.

— Nincs kellemesebb, szórakoztatóbb, takarékosabb sport a fényképezésnél. Ez indított arra, hogy **Kodak-cikkokban** minden irányban felszerelt raktárt létesítsék. Gépek már 6 kor. 50 fillértől kezdve kaphatók (Másoló papír, lemez, film és minden vegyszer raktáron.)

A vásárló **szakszerű** utbaigazítást nyer, olyannyira, hogy az első felvétele is biztosan sikerül.

„Garay Drogéria“ Szekszárd.

Dr. Platz Bonifác.

Tollforgató ember létemre mindent el szoktam olvasni, ami éppen kezem ügyébe akad. Talán a gondviselés vagy — mondjuk így — a véletlen hozta kezembe a Szekszárdon megjelenő „Közérdek“ cz. hetilap f. é. 24. számát. Ez első ismeretségem a lappal megtükközéssel és igazságérzetem fellázadásával járt. A nevezett lap ugyanis „Az érettségi“ czim alatti cikkben általánosságban szólván előbb az érettségi vizsgálat, a vizsgaelnökök tulszigorára, sőt kegyetlenségére, a tanárok lelkiismeretlenségére tesz célzásokat, aztán — szeretném hinni — tájékoztatásból oly nevet állít pellengérré, mely pedig mindenképpen tiszteletünket érdemli; mint tudóst, mint magánembert, sőt mint vizsgaelnököt is, Platz Bonifácot értem.

Vajjon szükséges-e az érettségi vizsgálat, nem lehet egy cikk keretében eldönteni és így fölösleges megkísérlni is. Majd az idő meghozza eltörlését, ha az egész csak humbug, mint szeretik némelyek hangoztatni. Viszont, ha fennmaradása jogos és a mai körülményeknek megfelelő, meg kell hoznia a vizsgálató tanárok és elnökök nagyobb megbecsülését is. No de sokkal viselős az Idő méhe, aminek meg kell születnie, mondja Shakespere. Én első sorban az érdem nem tiszteletét óhajtanám megszüntetni az emberek lelkében. Még tovább megyek. Minden vizsgaelnököt olyanak szeretnék tudni, mint aminő Platz Bonifác. Jó magam nyolcz éven át voltam keze alatt, az ő elnökségével tettem le az érettségi vizsgálatot s mondhatom, még diákésszel sem panaszkodtam ellene, mert lehetetlen volt okot találnom panasza. Most pedig, hogy higgadtan végig nézhetem diákéveim az ő vezetésében, gimnáziumi tanulmányaim folyamán és elnökségében az érettségi vizsgálatom, humanus rendszeretete és loyális megkövetelése a tananyagnak csakis az elismerést, a nagyrabecsülést és a rá való mindenkor szives visszaemlékezést váltja ki lelkemből szívem és agyam igazságos szava szerint egyaránt. És éppen azért szó nélkül nem tűrhetem, szenvedhetem, hogy ezt a férfit, ki úgy a tanügyben, mint a tudományban oly számottevő helyet foglal: lángot fuvó, vérszomjas mese-sárkánynak tartásák, kinek egyedüli kedvtelése a diákkirályfiak kivégzése, agyonbuktatása. Óh nem!

Vaktában nem szabad itélkeznünk, egy ember reputációját nem szabad meghurcolnunk anélkül, hogy jogos alapunk volna hozzá s különösen egy olyan férfiú nevét nem szabad valóságos szállóigévé tenni a vizsgaelnökök kegyetlenségének, mint Platz Bonifácét. Am nemcsak egyéni érveimet hozom fel, melyet talán üres szólamoknak is tarthatnának, hanem egy kis statisztikát is leszek bátor alább sorakoztatni. Átnéztem találmra 30 érettségi vizsgálatot a szegedi tankerületben, melynek főigazgatója volt Platz és azokat a rémségeket, melyek fölé szállingóztak, fényesen bizonyítja a következő statisztika:

Baján:		
1895/96.	7 tanuló közül elbukott	— 0%
1897/98.	19 „ „ „	— 0%
1898/99.	11 „ „ „	1 90%

Szeged, városi gimn.:		
1893/94.	35 tanuló közül elbukott	5 14%
1894/95.	45 „ „ „	10 22%
1895/96.	46 „ „ „	7 15%
1896/97.	58 „ „ „	5 8%

Szeged, állami gimn.:		
1896/97.	46 tanuló közül elbukott	7 15%
1897/98.	54 „ „ „	10 18%
1901/02.	69 „ „ „	15 21%

Szeged, reálisk.:		
1895/96.	11 tanuló közül elbukott	1 9%
1896/97.	9 „ „ „	2 22%
1898/99.	11 „ „ „	1 9%

Zombor:		
1895/96.	16 tanuló közül elbukott	1 6%
1896/97.	26 „ „ „	9 34%
99/900.	22 „ „ „	4 18%

Makó:		
1902/03.	8 tanuló közül elbukott	1 12%
1903/04.	5 „ „ „	2 40%

Beeskerek:		
1895/96.	18 tanuló közül elbukott	3 16%
1896/97.	12 „ „ „	3 25%
1897/98.	15 „ „ „	1 6%
99/900.	23 „ „ „	2 8%

Pancsova:		
Négy év alatt, amit átnéztem, senki sem bukott el.		

Szabadka:		
1892/93.	20 tanuló közül elbukott	4 20%
1894/95.	11 „ „ „	— 0%
1895/96.	27 „ „ „	4 14%
1896/97.	23 „ „ „	3 13%

Amint e statisztikából kitűnik, 9 intézetben 30 érettségi vizsgálat közül 20 esetben kevesebb volt az elbukottak száma, mint 17%. És ha ehhez hozzáteszem még, hogy a felsorolt érettségi vizsgálatok mind a Lukács-féle megkönnyített rendszer életbeléptetése előtt történtek, látható, hogy mily igazságtalanság Platzot tenni a vizsgaelnökök vérszomja megtestesülésének és ok nélkül felzúdítani az érett megfontolásra még alkalmatlan koru diákok helytelen irányu gyűlölködését és elfogultságát. Az ifjakban a lelkesedés és kötelességérzet hevét és nagyobb öntudatát kellene megteremteni és ápolni, hogy legalább az újabb nemzedék tanulna meg értékelni az érdemet, hisz Eötvösünk szerint az igazi érdem nem kíván mást, mint amit megtagadni tőle nem lehet, a tiszteletet. És ezt megérdemli Platz.

Fehérváry Dezső
bölcészethallgató.

FOGORVOS

KOVÁCS J. 5-12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

arczképpel diszitett közleményben mutatja be a lap az új tanterv megalkotóját, a közoktatásügy legfőbb őrét: *Apponyi Albert* grófot. A kiadó az érdeklődőknek kívánatra ingyen küldi meg a tartalmas újságot.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: *Nagy Béla.*

Kinevezés. Özv. Tokajiné Borbély Gizella a szekszárdi polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba 1908 szept. 1-től kezdődő érvénnyel segédtanítónővé kineveztetett.

Személyi pótlék. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1907. évi 27. t. cz. 4. §-a alapján a népnevelés terén szerzett kiváló érdemeik jutalmazásaképpen 1908 január 1-től további intézkedésig fizetés természetével bíró 200 korona személyi pótlékot utalványozott Németh Zsigmond nagydorogi községi, Németh Márton Simonmajor-Fácánkert puszta községi és Szirtes Zsigmond paksi statusquo izr. tanítónak. Ezen államsegélyt a tanítók bélyeges nyugtára a multa egyszerre, jövőre pedig havi előleges részletekben vehetik fel a kir. adóhivatalból. A nyugtát minden január és július havában az iskolaszéki elnök és a vármegye kir. tanfelügyelője láttaozza. A jutalmazásra felterjesztett másik 23 tanítónak a miniszter nem utalványozott jutalmat.

Igazolatlanul mulasztó tanköteles gyermekek megbüntetésé. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága a 2228/1908 határozatával figyelmeztette a községi előjáróságokat, hogy a hozzájuk minden hó közepén és végén áttett igazolatlanul mulasztó kimutatásban foglalt tankötelesek szülőit nyomban idézzék meg, azoktól minden ellenvetésnek kizárásával a kirótt bírságpenzeket azonnal szedjék be és az iskolaszékek elnökeinek adják át. Erre szükség volt, mert több feljelentés szerint néhány község előjárósága csak hónapok mulva kezdett bírságot, holott ha azt nyomban tette volna, a további mulasztásoknak elejét lehetett volna venni.

Harmadik korpótlék. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága szétküldte az összes iskolaszéki elnököknek azon határozatát, melyben figyelmeztette őket, hogy a tanítók harmadik korpótlékáért azonnal kell folyamodni és más nem kell hozzá, mint bélyegtelen kérvény. A folyamodás a közoktatásügyi miniszterhez czimzendő, de Tolnavármegye közigazgatási bizottságához terjesztendő be.

Özvegyi segélypénz. *Kerekes József* né szül. *Szobi Zsófia* szakályi lakos részére 493 korona özvegyi segélypénz engedélyeztetett.

Nyugdíjintézetbe felvétel. Halász Ármán szárazdi ág. hitv. ev. tanító 1908 május 1-től 1000, Kállay Lajos medinai községi tanító 1907 nov. 16-tól 1000, Dézsi István gerjéni ref. tanító 1908 aug. 16-tól 1000 és Schneider Oszkár györkönyi ág. hitv. ev. tanító 1908 május 16-tól 1000 koronával az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvétel.

Tankönyvek. Értesítjük a tanító urakat, hogy *Nagy Béla* kir. segédtanfelügyelő tankönyvei *Wellmann Ignác* tolnai könyvkereskedőnél kaphatók.

Nyugdíjfelemelések. Kiss László felsőnyéki rk. tanító nyugdíjigénye 1400, Bátor Gyuláé 1000, László Ágnesé 1200, Cháchnovich Jánosé 1518, Harnócz Eszteré 1200, Polgár Ferenczé 1400, Györfvály Imréné 1200, Ruzsinszky Iréné 1200, Tanos Gizelláé 1200, Szántó Ottiliáé 1000 és Éry Ferenczé 1778 koronára emeltetett fel.

Méhész munkás tanfolyamra hirdet pályázatot a földművelésügyi miniszter, mely két évig tart. Felvételnek oly éptestű 16-35 éves egyének, kik ez iránt 1. keresztlevéllel; 2. az elemi népiskola 4. osztályáról szóló bizonyítvánnyal; 3. szolgálati bizonyítvánnyal arról, hogy valamely mező, kert, szőlő vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás legalább egy évet töltött és használhatóságának és megbízhatóságának tanujelét adta; 4. azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magukviseletükről szóló községi bizonyítvány, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett köz-

ségi bizonyítványon kívül még a szülők esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniük, mely az illetőnek a tanfolyamra belépését megengedi. 5. csatolandó az orvosi és himlőtöltési bizonyítvány; 6. hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő 2 év tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek. A tanfolyamra felveendő a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek, a szükséges könyveket a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják. Ezeket kívül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik. Kérvények augusztus hó 15-éig a m. kir. földművelésügyi miniszterhez (Budapest V., Országház tér 11. sz.) küldendők. A tanfolyam szeptember 15-én fog megkezdetni.

Tanügyi értesítés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett elemi fiú és leány magániskolám folyó évi szeptember hó 1-én, a Bartina-utcai lakásomon megnyitom. Tandíj az I. és II. oszt. havi 6 korona, a III. és IV. osztályban havi 7 korona. A kézi munka külön díjazás alá esik. Beiratásokat már f. évi augusztus hó 25-től fogva elfogadok.

Szekszárd, 1908. évi augusztus hó 1-én.

Mányoky Sári

okl. tanítónő, intézettulajdonos.

Iskolaszék megalakulása. A kölesdi rk. iskolaszék 1908 július 5-én 3 évre újra alakult. Egyházi elnök: *Berezky János*, világi elnök: *dr. Zavaros Gyula*, jegyző: *Megyesi György* lett.

Nyugdíjintézetbe felvétel. *Dely Piroška* böleskei községi óvónő 800 koronával 1908 április 1-től kezdve az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvétel.

Ingyen taneszközök. A belecskai ág. hitv. ev. iskolának a közoktatásügyi miniszter ingyen taneszközöket engedélyezett.

Madárvédő egyesület. A dunaföldvári külön szaktanító gazdasági ismétlő iskolával kapcsolatban alakult madárvédő egyesület alapszabályait a közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

MULATSÁGOK.

Mulatság a madocsaiak javára. Dunaföldvár lelkes közönsége a madocsai tüzkárosultak javára nagyszabású, színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez s Szigligetinek a Csíkós című népszínművét adják elő. Vastag Ferenc rendezése mellett. Az előadásra a következő meghívót vettük: Meghívó *Zaáry Elemér* ur védnöksége alatt, a madocsai tüzkárosultak segélyezésére, Dunaföldváron, az „Egyenlőségi kör“-ben, 1908. évi augusztus hó 2-án tartandó színelőadással egybekötött táncmulatságra. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: első három sor 2 korona, körszék 1 kor. 60 fillér, zártszék 1 kor. 20 fillér, állóhely 1 korona. Jegyek előre válthatók *Jaczkó Gyula* és *Schwendtner Ferenc* dunaföldvári vegyeskereskedőknél. Felülízüteket az emberbaráti célra köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk.

Mulatság Györkönyben. A györkönyi intelligencia, mint tekező társaság, a jegyzői laknál levő tágas kerthelyiségben július 29-én kitünően sikerült nyári mulatságot rendezett. Jelen volt az egész környék intelligenciájának nagy része. A mulatság díjkeversennyel kezdődött, melynek díjait, három szép dísztárgyat, a következők nyerték: *Grünwald Géza* az első, *Weil* a második, *Grünwald Géza* a harmadik díjat. A verseny után tánc következett, amely a legnagyobb jókedv közepette reggelig tartott.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

A Tolnamegyei Közlöny múlt heti számában megjelent, s a kath. népszövetségi mozgalom megindítóinak valódi célját feltáró röpiratom kiadásával követett ténykedésemet támadó közleményre válaszul nem a búskomorságban szenvedő és helyes ítélőképeséggel nem bíró Czerna Rezsőhöz, hanem az ennek neve mögött rejtőző értelmi szerzőhöz a következő:

Röpiratommal a népért és a népnek akartam tenni és tettem is szolgálatot úgy, amint ezt életem feladatául tűztem ki és amint ezt a mai napig teljesítettem és a jövőben is teljesíteni szilárdan eltökélt szándékom.

A népszerűséget nem hajhásztam, s nem is hajhászom. Tanubizonyosságul állnak mellettem Tolna nagyközség értelmes választópolgárai, kiknek bizalmát, szeretetét és elismerését bírom, s a kik engem törvényhatósági bizottsági tagul megválasztottak.

Hogy röpiratomban én holmi „lopott rágalmat“ használtam volna föl, ez az állítás czikkező tudatlanságát árulja el, mert hisz röpiratomban megneveztem a forrást, melyből idéztem, s az idézeteket megjelöltem. Röpiratom állításait, mint színigazságot ismeri el minden elfogulatlanul gondolkodó, romlatlan lelkű ember, minden igaz emberbarát.

Röpiratom bírálatára egyedül az elfogulatlan közvéleményt tartom illetékesnek.

Tolna, 1908 július 29.

Stern Árpád,

közs. képvis. és vármegye biz. tag.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác cézgnél, Szekszárd.

HIRDETÉSEK.

Elsőrendű teavaj.

Saját készítményű, naponta friss vaját utánvét mellett szállítunk

5 klg. postacsomagban

1, 1/2 és 1/4 kilós darabokban:

13 koronáért

csomagolás és postaköltséggel együtt:

Kilónként K 2 60.

Tisztelettel:

2-4

Első szekszárdi teavaj csarnok.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Néhány szó azokhoz, a kiket illet.

Ha még oly futólag is csak nagy vonásokban hasonlítjuk össze a jelen időt a csak három évtized előttivel, az emberek akkori és jelenlegi átlagos gondolatvilágával, az ebből folyó és nyomokat hagyott cselekedeteivel, társadalmi elhelyezkedésével: lehetetlen, hogy a még oly elfogultan gondolkodó ember is be ne lássa azt, hogy a mai és az akkori világ között — úgy felfogás, gondolat, mint társadalmi helyzetet illetőleg — minden téren — óriási különbség van, a mely különbség némely viszonylatokban már teljesen végbe ment, némelyekben pedig most van átalakulóban, ismét másokban pedig most kezdődik.

Hogy ez így van, az fokozott mértékben érezhető általában a hitfelekezetek, de különösen a mi egyházunk belső életében. — A különféle felekezetek között nekünk vannak első sorban szentesített törvényeink — s így önkormányzati jogunk. A más felekezetek által méltán irigyelt, eme önkormányzati jogunkból nemde az következnek a józan ész és logika szerint, hogy egyházi belső életünk s annak minden intézménye egyenlő szinten haladjon az egyház tagjainak folytonos változás és átalakuláson átmenő, külső világi életével? Vagyis, hogy e két különböző természetű dolog a szív és lélekben kellemes összhangban legyen és hogy a világi vallásos érzelmek ne kerüljen egymással összeütközésbe, — mert különben felbomlik az egyéni lélek egyensúlya — és kész az önmagával való meghasonlás!

Ha tehát a haladó világ ezen átalakító hatását másból nem, csak a létfenntartás ösztönéből érezzük is meg — vajjon miért sietünk ahhoz olyan mohón alkalmazkodni — tanulni — hogy csak minél kevesebb rázkódást keltünk magunkban? Miért tülekednek ezen a téren az emberek egymást megelőzni, egymás fölé kerülni? Ezzel a nagy iparkodással szemben pedig, miért kell a csendes és figyelmes szemlélőnek szomorúan tapasztalni azt a hallatlan, fagyos, hideg közönyt, a mely egyházközségi életünkben uralkodik? Miért van ahhoz a régi világban megfelelt, éles ellentétbe való merev, okadatolatlan ragaszkodás, a mely a teljes pusztulást fogja maga után vonni? Erre nem vagyunk fogékonyak, ebben is magunknak és másoknak is tet-szelgők?

Meg van-e ma a régi hagyományos hitűség és az egyháznak fenntartása és fejlesztésére irányuló áldozatkészség?

Hova jut a magyar Sión e kicsiny virága, ha ez így folytatódik?!

Miről vesznek rólunk példát az utódok? Milyen gyümölcse lesz a mi kalvinizmusunknak — ha a most még bimbókorát élő ifjúságunkat a mi példánkkal bocsátjuk el az élet útjára? Hisz ennek most nincs más példája, mint: a haladó világgal és világnak mindent: egyházközségünknek semmit, mert ami már van, ugylátszik, az is sok. Mig annak könnyű és kellemes, addig ennek nehéz — nagyon nehéz.

Emberek — atyámfiai — ébredjünk fel, ebben a világban is fényes, tündöklő napfény, világosság van; mert különben mi lesz belőlünk? Pusztulunk — elveszünk.

Eddig mi voltunk az irigyeltek — s most megfordult volna a világ?!

Avagy nem veszik-e észre, mily messze mögötte maradtunk még gyengébb egyházaknak is?

Mindenütt gondos előrelátás, a változott viszonyokhoz való sima alkalmazkodás! Eleven, pezsgő élet van!

De különösen nem veszik-e észre, a róm. kath. atyámfiai belső egyházi életében megindult és már országszerte nagy hullámokat verő „róm. kath. népszövetségi“ mozgalmakat, s hogy ez a „róm. kath. népszövetség“ már majd minden faluban megalakult csupán a hitbéli szeretet és áldozatkészségből!

Eddig mi jártunk elől, most a jó és szép példa nem ragadós? Már központi fekvésünknel fogva is arra volnánk hivatva,

hogy elsők legyünk az elsők között, a kulturális és egyházi élet terén vezessünk, kivált akkor, a midőn ezt az elsőséget minden anyagi megerősítés nélkül, a helyzet szülte elsőség és a kedvező viszonyok felhasználása mellett okos, előrelátó egyházpolitikával, igazi hitűséggel párosult iparkodással — önkormányzati jogunknál fogva — könnyedén megszerezhettük.

De ha kell: még áldozattól sem szabad visszariadnunk akkor, a midőn egyházunknak a kor követelményeinek megfelelő, ujonnan való megszilárdításáról van szó.

Egy, a ti atyátfiai közül.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A szekszárdi ref. hitközség f. hó 2-án d. e. 11 órakor — az istentisztelet után — rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: Az iskola épület jó karba helyezésére és új orgona beszerzésére újabb kölcsön felvétele ügy, hogy a most fennálló egyházi kölcsön az újabbal együtt hosszú lejáratu törlesztéses kölcsönné változtassék.

ISKOLAI ÉRTESEITŐK.

Ismerteti: Nagy Béla.

A szekszárdi polg. fiú iskola értesítője. A szekszárdi polgári fiúiskola értesítője nagyon szépen emlékezik meg az elhunyt Krammer János igazgatóról. Fölvétetett 167 tanuló. Tanítási eredménye kielégítő volt, mert a tanulók nagy része német anyanyelvű lévén, csak megfeszített munkával lehetett a tananyagot elvégezni. A tornacsarnok az új polgári leányiskolával együttesen fog felépíttetni. Ifjúsági könyvtár, Garay-kör is van. Iskolai ünnepélyek megtartottak. Kirándulások, tanulmányi szemléket és látogatásokat tettek, mi ismereteik kibővítésére kedvező alkalmul szolgált. Általában ezen derék tanítélet mindent megtett a tanulók érdekében, mivel az iskola eddigi jeles hírnevét csak fokozta.

A jó tanulók ösztöndíjat és jutalmat nyertek. A tanári testület 8 tagból és 4 hitoktatóból áll. A tanulók fölvétele szeptember 1—3-ig történik. Tandij stb. 26. kor. 30 fill.

— **A szekszárdi áll. s. községi polgári leányiskola XVII. értesítőjét az 1907/8. tanévről közli az intézet általánosan nagyra-becsült és szeretett igazgatónője: Kovácsné Nagy Lujza.**

Az értesítő elején megemlékezik az elhunyt Krammer János igazgatóról. Az igazgatói jelentésben, mely oly szépen és tömören állított össze, megemlíti, hogy az iskolába 140 rendes tanuló iratkozott be, mely elég szép számnak mondható.

Az intézetben változás volt, amennyiben Tattay Margit helyett özv. Tokajiné Borbély Gizella, Borzsák Endre helyett pedig Göde Lajos jött az intézetbe.

Az iskolai ünnepélyek megtartottak, mert az iskola derék igazgatónője a növendékek szívét, lelkét nemesíteni szereti.

Segélyezések, ajándékok és jutalmazások e tanévben is voltak. Nagyon kívánatos volna itt is a teljes tandíjmentesség, nemcsak az új törvény szerint az elemi iskolában, mert ugyis elég a szülőknek eltartani gyermekét, nemhogy érte még tandíjat és külön hitoktatói díjat is fizessen. Különben az iskolaszék és az igazgatónő tapintata, emberbaráti szeretete és jószíve itt is megtalálja a kívánt eljárást és felmenti a tanulókat a tandíj fizetés alól. A legnagyobb jutalmat Kovács Blanka nyerte el.

Az előirt tananyagot tapintatos felosztásban szépen elvégezte a növendék sereg, miért igen nagy elismerés illeti a buzgó, lelkes és képzett tanári kart.

A tisztá kitiűnő tanuló száma kevés, de a bukottaké sem tulságos sok. Az iskolában 4 német anyanyelvű is járt.

A szertár és könyvtár gazdag. A jövő tanévre beiratkozások szept. 1—5-ig tartanak. Az összes díj 26 kor. 30 fill. Francia 40 kor.

A szekszárdi Májér-Árlov féle nyilvánossági joggal felruházott fiú- és leány tanintézet értesítőjét az 1907/8. tanévről kiadta az intézettulajdonos.

A jelentésből látjuk, hogy a tanítói karban változás volt, amennyiben osztálytanító Bécsi Elemér lett.

A hazafias ünnepélyeket megtartották. Az egészségi állapot jó volt. Beiratott 21 fiú és 27 leány, összesen 48.

A leányiskola 40-dik évét fejezte be. Ily hosszú idő óta tanít Májerné Árlov Mária Szekszárdon a legjobb erőben és egészségben, ifjú lelkesedéssel.

A tanulók száma változó volt. Mig 1868-ban 31, 1884-ben 103 tanulója örvendeztetette meg iskoláját. Sajnos, hogy a tanulók száma fogy, mert iskolájára ráfizet és mint jeles intézet nagyobb pártfogásra volna érdemes.

Az intézet tanítói kara a hitoktatókkal együtt 7 tanerőből áll.

A beiratások szeptember elején lesznek. Tandij az. I. II. osztályban havi 6 kor. a III. és IV. osztályban 7 kor. az V. és VI. osztályban 8 kor. Bentlakók és élelmezésre bejárók is elfogadtatnak.

Üdvözljük Májerné-Árlov Mária 40 éves tanítói működése alkalmából és hosszú életet kívánunk neki.

A bonyhádi rk. polg. leányiskola értesítője. A bonyhádi rk. polgári leányiskola értesítője. Közli: dr. Jozsits János plébános, igazgató. A tanári testület 10 tagból áll. A vallásos és hazafias nevelésre fő gond volt fordítva. Az iskolát évközben meglátogatta Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő. Az iskolai ünnepélyeket megtartották. Könyvtár és szertár van. A tananyagot bevégezték. Beiratkozott 54 rendes tanuló: Van internátus 60 gyermek részére, tartásdíj havi 30 korona. Közli még az értesítő a házirendet és a fegyelmi szabályzatot. Beiratkozás szeptember 1—6-ig lesz. A tanulók érdemsorozata nincs meg, ami pedig nagyon kívánatos volna minden értesítőben.

Láz . . .

*Sasszárnyu álomparipán repültem
Embercsontokkal borított mezőn.
Erőtlen erőmmel fékezellen ültem,
S robogtam, mint a szárnyalobott vágy.
Ezer sok céllal, át a temetőn . . .*

*És néha, néha haldoklók nyögése,
Mint alattódal belefult a csendbe . . .
Amíg lovam a hollak közt szaladt,
Vágyak keserve szívembe szakadt,
Álmok leplébe bujtam dideregve.*

*Sasszárnyu álomparipán repültem
Embercsontokkal borított mezőn.
A gyengeségtől lihegtem csupán
S örültem szálltunk vágyaink után,
Ezer sok céllal, át — a temetőn.*

FODOR REZSŐ.

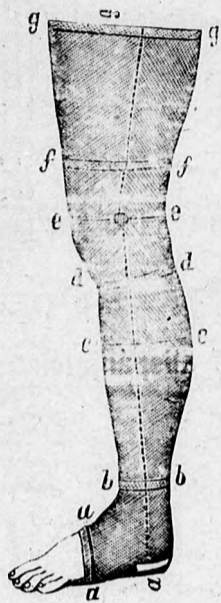
TUDOMÁNY, IRODALOM.

Irodalmi Értesítő. Irodalmi szezon idején kívül, de nagyjelentőségű paedagógiai esemény közvetlen nyomában jelent meg az idén a Franklin-Társulat időszak kiadványa, az Irodalmi Értesítő. A lap teljes anyaga ugyanis az új polgári leányiskolai tanterv ismertetésének van szentelve. Vezető cikke széles alapon elemzi és tárgyalja az új tantervet; az új tanterv szellemében készült s átdolgozott tankönyveket pedig — melyek jobbára a Franklin-Társulat-nál s a Lapel R. féle könyvkiadó hivatalban jelentek meg — szakavatott paedagógusok bírálatai ismertetik meg a tanférfiakkal. Okosan s lelkesen megírt cikke csinál propagandát az iskolai könyvtárak és vizsgai jutalomkönyvek, általában „a gyermekeknek való könyv“ mellett s

Alulírott a jövő tanévre két, esetleg három, az alsó osztályokba járó gimnáziumi tanulót

teljes **ellátásra** **elfogad.**

özv. Orosz Lajosné
Major-utca 1117. sz. 1-3

Mindenki csak saját gondatlanságát okozhatja, ha **görcsöses** (viszeres, dagadt) lábai **kisebesednek**, mivel mindez megakadályozható és a kisebesítés nélküli fájdalom is megszűnik, ha

gummiharisnyát

visel.

Mellékelt mérték után postai megrendelésre is szolgál a

„Garay Drogéria“
Szekszárd.

Egy 2¹/₂ lóerejű Fairbanks-féle

benzinmotor

(tejszövetkezeteknek igen alkalmas) teljes jókarban, jutányos áron október hó 1-ével eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház és szőlő.

Szekszárdon a Rákóczi-utcában levő II. szobából álló kényelmes lakóház, a hozzátartozó összes mellékkel; továbbá az előhegyen, báró Augusztó szőlő szomszédságában levő 2666 ööl jól termő szőlő, présházzal, terméssel együtt, kedvező feltételek mellett, azonnal eladó.

Azonkívül a Sédpatak-utcában levő ujonnan épült kényelmes uri lakóházban egy 4 szoba, konyha s mellékkel; továbbá az előhegyen, báró Augusztó szőlő szomszédságában levő 2666 ööl jól termő szőlő, présházzal, terméssel együtt, kedvező feltételek mellett, azonnal eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban és Éber Márton nyug. tanítónál Feked. u. p. Véménd. 3-3

Kisebb és nagyobb

**üzlet-
helyiség**

Szekszárdon, a város legélénkebb helyén

! kiadó !

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ugyanott

állványok

is kaphatók.

Szent-Lukácsfürdői

KRISTÁLYFORRÁS

ÁSVÁNYVIZ

étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

Kapható minden jobb fűszer- és vegyeskereskedésben.

Főraktárak: **Schlesinger Ignác** fűszerkereskedőnél **Szekszárd**, **Strasser Fülöp** fűszerkereskedőnél **Tolna**, **Davidovics Testvérek** fűszerkereskedőnél **Bonyhád**, **Bondi Ernő** üzénél **Pinczehely**. 6-6

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénűttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinnek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikk a legfinomabb műanyagokban, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinnek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatója. 44-52

Papírvirág-készítésre

tanulók fölvetetnek. — Ugyanott a következő iskolai évre **leány növendékek teljes ellátásra** elfogadtatnak.

Czim a kiadóhivatalban. 1-3

Kristály só

a legfinomabb és legtisztább készítmény, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

Kapható 1 kilós dobozokban 1 koronáért

GAUZER ADÁM

fűszer-, csemege- és ásványvíz-kereskedésében
SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

**Szőlő-sajtók
Gyümölcs-sajtók**

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó-gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogycs őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek

Szabad, önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“ permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére

S Z Ő L Ő - e k é k

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességgé legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhamorai által

BÉCS, II/1, Taborstrasse 71.

Kitüntetve 600 arany, ezüst éremmel stb. 4-14

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

Eladó.

Egy jókarban levő kerékpár olcsón eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

6009 szám.
tkv. 1908.

Árverési hirdetés.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a vagyombukott Schwartz G. és társa tolnai cég tulajdonosa, Schwartz Sándorné szül. Schwartz Gizella tolnai lakos tulajdonú a tolnai, 1265-ös sz. tjkvben + 250 hrsz., 239 sorsz. alatt felvett, a szekszárdi törvényszék területén fekvő ház udvarral és kerttel ingatlan a csődválasztmány határozata s a tömeggondnok kérelme folytán végrehajtási árverés hatályával bíró önkéntes bírói árverésen 3488 K kikiáltási ár mellett 1908 évi szeptember hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Tolna községi házában megartandó árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 346 korona 30 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 1, a második részletet 2 hónap alatt, minden részlet után az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal, a szekszárdi m. kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Ezen árverési hirdetés kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek, a hivatalos órák alatt ezen bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál, úgy Tolna község előljárásiágánál tekinthetők meg.

Szekszárd, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál 1908 évi július hó 18-án.

Markovich,
kir. tszéki bíró.

3007 szám.
tkv. 1908.

Árverési hirdetés kivonat.

A gyöngyi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Sárbogárdi Takarékpénztár r. t. végrehajtható, néhai Sebestyén Gábor és neje Pál Lidia örökösei: Sebestyén János, Sebestyén Ferencz, Gubacsi Imréné czezei, özv. Baditz Gyuláné kiskesz-i, Pál József szilasbolhási, Gál Lajosné mezőkomáromi és Pap Gábor ügyvéd, ügygondnok, székesfehérvári lakos végrehajtást szenvedők elleni 576 K, valamint az ezennel csatlakozónak kimondott Steiner Simon 168 K 34 fill. tőke és járuléka, a Gyöngyi Takarékpénztár r. t. 200 K tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében, a gyöngyi kir. járásbírói területén levő, a Pálfa községben fekvő, a pálfai 849 sz. tjkvben Sebestyén Gábor és neje Pál Lidia tulajdonú + 27 hrsz., 112 népsorsz. a felvett ház, udvar és kertre az árverést 2550 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908 évi szeptember hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor Pálfa községi házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX-ik t.-cz. 42-ik §-ába jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX-ik t.-cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyöngy, 1908 évi július hó 3-ik napján.
A gyöngyi kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Biróy Béla,
kir. ítélőtáblabíró.

Közgazdasági Bank és Takarékpénztár részvénytársaság Székesfehérvár áruosztályának képviselője és b. raktára

SARKADI ANDOR

SZEKSZÁRD, Széchenyi-utca 648. sz.

Elismert legjobb minőségű

Losonczy Drill vetőgépek, szecska- és répavágók, kukolók, Sack-ekék, kapáló gépek, vasboronák. Legjobb gyártmányu gabonarosták, tizedes mérlegek.

Borászati gépek. Borsajtók vastányérral, minden nagyságban, **szőlőzúzók** vashengerrel, **bogyozógépek** szőlőzúzók készülékkel, **szénkénegező, permetező.**

Zsákok, ponyvák nagy választékban. — **Mosó, facsaró- és mán-gorló-gépek** igen jutányos árszámítás mellett. —

Jégszekrény minden nagyságban, műkölap-betéttel.

JUTÁNYOS ÁRAK!

Kedvező fizetési feltételek.

Tolnavármegye alispánjától.

Szám: 7087/1908.

Hirdetés.

1. A szekszárd-bonyhádi törvényhatósági közút 4—5 és 5—6 klm szakaszán egy-egy vasfelszerkezett betonellenfalas hid újbólépítésének 8672 kor. 54 fillér.

2. A paks-kölesdi törvényhatósági közút 23-970 klm.-nél levő utteknő helyett egy betoncső átvezet újbólépítésének 1414 kor. 19 fillér.

3. A bonyhád-bátaszéki törvényhatósági közút 15—16 klm. szakaszán levő utteknő helyett egy betoncső átvezet újból építésének 1320 kor. 31 fillér.

4. A sárszentlőrinczi fafelszerkezett Sióhid helyreállítási munkálatainak 3523 kor. 98 fillér.

5. Utiszerek és eszközök szállításának 1073 kor. 90 fillér.

6. A bonyhádi főszolgabírói lak és hivatalhelyiségnél tatarozási munkáknak 2244 kor. 07 fillér.

7. A tamási főszolgabírói lak és hivatalhelyiségnél tatarozási és bővítési munkáknak 4038 kor. 77 fillér.

8. A dombóvári főszolgabírói hivatal átalakítási munkálatainak 511 kor. 77 fillér előirányzati költséggel vállalat útján történendő biztosítása céljából

1908. évi augusztus hó 10-én d. e. 11 órára

Tolnavármegye alispánja hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtokat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkeztettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek a szekszárdi m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló adóhivatali nyugta csatolandó.

Megjegyzem, hogy minden pontra nézve külön-külön ajánlat teendő és az egyes pontok alatt felsorolt munkálatokat összefoglalni és különféleképpen csoportosítani nem lehet; valamint minden egyes pontra vonatkozó külön-külön ajánlat külön-külön borítékba teendő és a tárgy, melyre az ajánlat vonatkozik, a borítékon világosan megjelölendő.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Szekszárd, 1908. évi július hó 27-én.

Simontsits Elemér
alispán.

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz kemény aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, kilónként 3 fillér árban.

Csépléshez tatabi brigét szén, porosz és salgótarjáni szén, valamint kerítés és lugoshoz tölgyfa oszlopok aladása.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepem, a vasúti állomás mellett.

Kívánatra a fát, ugyiszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és székelykereskedő

SZEKSZÁRDON. 2-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Ideális arcz-crème a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon. 5-26

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörökvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, kérem szives pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

asztalos és butorraktáros.

16-52

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

4734

tkv. 1908

Árverési hirdetmény.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár és a csatlakozottnak kimondott szekszárdi árvtár és Abaffy Gyula végrehajthatóknak, Németh Ferencné sz. Hahn Teréz elleni végrehajtási ügyben előterjesztett kérelem folytán a 450 K 62 fill. tőke 5% kamata 88 K 74 f. eddigi, seuztall 11 K-ban megállapított s a felmerülő költségek, továbbá 674 K 60 fill. és 1200 K tőke és járulékaiból álló követelések kielégítésére a szekszárdi törvényszék területén fekvő s a végrehajtást szenvedett örökösöknek, Németh Jánosnak, Horváth Ferencné Németh Katalinnak és Simon Ferencnek tulajdonát képező, a szekszárdi 2022 sz. betétben, I. 4314,4315 és 4315/2 hrsz. szőlő és szántók a Kisfaluhelyen, melyeket 1750 K szőlőfelújítási költségen terhel, együttesen 2104 K kikiáltási árban 1908 évi augusztus hó 10-ik napján d. e. 9 órakor a szekszárdi kir. törvényszéki épület 8-as sz. helyiségében megtartandó árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 210 korona 40 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 2, a második részletet 4 hónap alatt minden részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal a szekszárdi m. kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Ezen árverési hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen bíróság, mint tkvi hatóságnál, úgy Szekszárd r. t. városnál tekinthetők meg.

Szekszárd, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóság 1908 évi május hó 19-én.

Dr. Gyenes,
kir. tszéki bír.

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth“ műtermében készülnek

Szekszárd,

Széchenyi-utca 651. szám.

4-26

Borsajtók

minden nagyságban kettős emeltyü-szerkezettel (Mabill-rendszer).

Szőlőzuzó

3 nagyságban nagy lendkerékkel, keverőszerkezettel. Bogyózók.

Vetőgépek

a legújabb tolókerékes, nikkelezett szerkezetű, továbbá: darálók, konkolyválasztók, rosták, ekék, szecsckavágók kézi- és járgányhajtásra.

Benzinmotorok malmok hajtására és ipari célokra.

Állandó nagy raktár az összes gazdasági gépekben. — **Kedvező fizetési feltételek.**

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép és gazdasági gépek nagy raktára Szekszárd. Kaszinó-bazár épület.

19-52

99-908.

Tolnavármegye alispánjától.

Szám: 8293/1908.

Hirdetmény.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-cz.-kkel közuti építkezésekre engedélyezett hitel terhére Tolnavármegyében a kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi június hó 5-én kelt 30108. sz. rendeletével a szekszárd-bikácsi törvhat. közut 26.3—27.3 és nagydorog-györkönyi ut-0—3.780 km. közti 4.780 km. hosszú, továbbá a szekszárd-bikácsi törvhat. közut 27.3—32.807 km. közti 5.507 km. hosszú, összesen 10.287 km. hosszú új törvhat. közut-szakasz kiépítési munkálatait a kőanyagok vasuti szállításának és a kisajátítási költségeken kívül 122013 kor. 40 fillér erejéig, folyó évi július hó 11-én kelt 43397. sz. rendeletével pedig a pincehely-ozorai törvényhatósági közut 0—8.092 km. közti új szakasznak építését a kőanyagok vasuti szállításának és a kisajátítási költségeken kívül 94140 kor. erejéig engedélyezte.

A fentemlített utépítkezési munkálatok vállalat útján történő kivitelének biztosítása céljából az

1908. évi augusztus hó 10. napjának d. e. 10 órájára

Tolnavármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított öt pecséttel lezárt sértetlen s külön borítékba helyezett és kellő felírással ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt s az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek a szekszárdi adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Készpénz, vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Miután a kő és kavicsszállítási vasuti fuvardíjakat a vármegye közvetlenül maga fogja fizetni, ezeknek a kombinációjával ajánlatot tenni nem lehet.

Azon esetre, ha ajánlattevő a költségvetésben előírt alapkő és zuzott kavicstól eltérő anyagot akar szállítani, ezen esetben a szállítani szándékolt kő két darab szabályszerű mintáját és az erre vonatkozó szilárdsági és egyéb bizonyítványokat a szekszárdi államépítészeti hivatalnál bemutatni, vagy az ajánlathoz csatolni köteles.

Az ajánlatok elfogadása fölött a kereskedelemügyi miniszter ur határoz végérvényesen: ennek folytán a kereskedelemügyi miniszter ur fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati összegre az ajánlatok között szabadon választhasson.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Szekszárd, 1908. évi július hó 23-án.

Simontsits Elemér

alispán.

Diabolo játékok

kaphatók

Fekete Hugónál

Szekszárd, Kaszinó-bazár. 5—5

SZŐLŐ!

Bármily mennyiségű elsőrendű csemegeszőlő megvételekre kerestetik.

Vevő csomagoltatja és szállítja.

Czím a kiadóhivatalban.

Száritott kőbányai hizósértés trágya.

A legolesőbb és leghatásosabb trágya a budapest—kőbányai trágyaszáritógyár gyártmánya.

Kizárólagos képviselője
Tolnavármegye részére**SCHLOSS LAJOS SZEKSZÁRD.**

2—12